Minister
Nauki

DSW-WKS.055.6.2024.DC
Warszawa, 03 czerwca 2024 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatora Marcina Karpińskiego

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Senatora RP Pana Marcina Karpińskiego złożone w dniu 7 maja 2024 r. w sprawie tworzenia nowych kierunków studiów oraz możliwości utworzenia wydziału wychowania fizycznego na jednej z łódzkich uczelni publicznych.

Szanowny Panie Senatorze,

w odpowiedzi na pytanie Pana Senatora dotyczące wpływu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na tworzenie kierunków studiów, pragnę uprzejmie wyjaśnić, że uczelnie mają prawo do swobodnego kształtowania swoją oferty dydaktycznej zgodnie z zasadami i w trybie wynikającymi z ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), dalej „ustawa PSWN". Podstawą systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest wolność nauczania, twórczości artystycznej, badań naukowych i ogłaszania ich wyników oraz autonomia uczelni. Uczelnie działają jako samodzielne i niezależne jednostki organizacyjne, a ich organy nie są organizacyjnie, ani też służbowo, podporządkowane żadnemu organowi administracji publicznej. Organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach (art. 9 ust. 5 ustawy PSWN).

Wszelkie inicjatywy tworzenia studiów na określonym kierunku pozostają w gestii uczelni i są autonomiczną decyzją jej władz. Są one poprzedzane m.in. rozpoznaniem możliwości uczelni, w tym w zakresie kadry i infrastruktury, stosowną analizą zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni oraz oszacowaniem kosztów, oceną zapotrzebowania otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zainteresowania kandydatów na kształcenie na danym kierunku studiów. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nie może nakazać uczelniom tworzenia określonych kierunków studiów; nie ma także kompetencji do wprowadzania konkretnych treści do programów studiów na kierunkach przez nie realizowanych. Uczelnie kształcą na studiach zgodnie z zasadą autonomii programowej, co oznacza, że samodzielnie opracowują i modyfikują programy studiów, w których określają m.in. zajęcia lub grupy zajęć i przypisują do nich efekty uczenia się oraz treści programowe zapewniające uzyskanie tych efektów. Uczelnie mają również prawo do samodzielnego doboru kadry czy podejmowania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

telefon: +48 22 52 92 718
adres e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl
gov.pl/nauka

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Natomiast w odniesieniu do kwestii utworzenia wydziału wychowania fizycznego w jednej z łódzkich uczelni należy wskazać, że kształtowanie struktury organizacyjnej uczelni stanowi obszar funkcjonowania uczelni, w odniesieniu do którego także zagwarantowano uczelniom pełną autonomię. Zgodnie z art. 23 ust. 1-3 ustawy PSWN do zadań rektora należą sprawy dotyczące uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni, w szczególności zarządzanie uczelnią, tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, prowadzenie gospodarki finansowej uczelni, zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni. To rektor nadaje regulamin organizacyjny, który określa strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury, a także organizację oraz zasady działania administracji uczelni. Natomiast zgodnie z art. 34 ust. 1 i 5 ustawy PSWN, w statucie uczelnia określa zasady organizacji i jej funkcjonowania, w tym typy jednostek organizacyjnych uczelni, którymi mogą być w szczególności wydziały, instytuty, katedry, zakłady itp. Takie ukształtowanie przepisów ustawy PSWN ma na celu umożliwienie wspólnotom akademickim poszczególnych uczelni kreowanie struktury dostosowanej do konkretnej szkoły wyższej. Zatem do kompetencji rektora danej uczelni, jako organu zarządzającego uczelnią, pozostaje podjęcie - w oparciu o obowiązujące przepisy - rozstrzygnięć związanych z utworzeniem nowego wydziału. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż nie jest wymagana zgoda Ministra Nauki w tym zakresie, bowiem Minister nie ma podstaw prawnych do ingerowania w wewnętrzne decyzje uczelni związane z jej strukturą organizacyjną.

Odnosząc się do możliwości podjęcia studiów związanych ze sportem w Łodzi, należy zauważyć, że nie ma co prawda w województwie łódzkim akademii wychowania fizycznego, jednakże np. w Uniwersytecie Łódzkim są prowadzone studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „wychowanie fizyczne i zdrowotne", które zostały uruchomione przez Uczelnię od 1 października 2022 r. Pełny wykaz kierunków studiów prowadzonych przez uczelnie (publiczne i niepubliczne) jest dostępny w Systemie RAD-on (link: https://radon.nauka.gov.pl).

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Nauki

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów